

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

“ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩΙ,”

Μεταφραστής : Α. Βλάχος.

Τὸ μπακάλικο τοῦ Βασιλικῆς προσφέρει ἀπ' ὅλα τὰ εἶδη τῆς τέχνης στοὺς πελάτες του. Τὴν περασμένη βδομάδα ἔβαλε στὴ φτῆνεια τ' ἀρχαῖα δράματα καὶ ξεπούλησε πρῶτα πρῶτα νοθεμένο τὸν «Οἰδίποδα στὸν Κολωνό» τοῦ Σοφοκλῆ.

Ὁ μεγάλος ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητος ἔγινε ἀγνωρίστος ἀπὸ τὴ μωυτσούνα ποῦ τοῦ φόρεσε ὁ περιφνημὸς κ. Βλάχος. Ἄν ἡ ἀρχαία γλῶσσα στὸ θέατρο εἶναι μόνο καὶ μόνο γιὰ πέντε δέκα προγονοφυλόφιλους ποῦ πολὺ καιρὸ πρὶν ξεκαλίσανε μέσα στὴν κάμαρά τους τ' ἀρχαῖα δράματα λέξη λέξη καὶ στίχο στίχο, καὶ εἶναι σὲ θέση νὰ τὰ παρακολουθήσουν, — ἡ γλῶσσα ὅμως τοῦ κ. Βλάχου δὲν εἶναι οὔτε γι' αὐτοὺς τοὺς πέντε δέκα, ποῦ ὅσο κι ἂ χωνέψανε τὸ Σοφοκλῆ, δὲ μποροῦνε ὅμως ν' ἀκολουθήσουνε τὸ μεταφραστὴ στὸ φουβερὸ θαλασσοδράμα του.

Σὲ τί γλῶσσα λοιπὸν εἶναι φτιασμένη ἡ μεταφραση τοῦ κ. Βλάχου; Σὲ ὑπερκαθαρεύουσα, σὲ καθαρεύουσα, σὲ μιχτή, σ' ἐλεύτερη μιχτή, σὲ δημοτικὴ; Ὅχι! Ἡ γλῶσσα τοῦ κ. Βλάχου ἀρχίζει νὰ σιγαρμενίζη μὲ τὸ μεγαλεῖο τῆς ὑπερκαθαρεύουσας. Στὴν ἀρχὴ πᾶει καλὰ — ἄς ποῦμε — ἔπειτα φουσκᾷ κάποιον ἀγεράκι καθαρεύουσας, φουστουνιάζει ἡ θάλασσα, μπερδεύεται τὸ καρᾶκι καὶ χῶπ! πάλαι ξαναγυρίζει στὴν ἀρχαιοπρεπῆ ὑπερκαθαρεύουσα. Ἐπειτα στὸ δρόμο του πρέπει νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸν κάβο τῆς μιχτῆς, ἀλλοιῶς δὲ μπορεῖ νὰ φτάσῃ σὲ λιμάνι. Νὰ ὁ γεροκαπετάνιος στρίβει τὸ τιμόνι. Μιχτή. Καταλαβαίνει ὅμως ἄμείσως τὸ λάθος καὶ ξαναστρίβει καὶ ξαναφτάνει στὴν καθαρεύουσα. Περνάει πάλαι στὴν ὑπερκαθαρεύουσα, πέφτει στὴ μιχτὴ χωρὶς νὰ τὸ νοιώσῃ, κάνει ἕνα βῆμα στὴν ἐλεύτερη μιχτὴ, ἀκόμα ἄλλο ἕνα, μὲ μικρὸ στὴ δημοτικὴ, μὰ σὰ νὰ τρελλάθηκε ἀξαφνῆ, στρίβει μὲ ἄρμη τὸ τιμόνι καὶ δὸς του μιὰ καὶ καλὴ γιὰ τὴν ἀρχαιοπρεπῆ.

Μέσα σὲ τέτοιο θαλασσοδάρσιμο τί στομάχι πρέπει νάχη κανεὶς γιὰ νὰ βροτάξῃ; Καὶ ὅμως Ἡ ἀριστοκρασί μας ποῦ τιμᾷ τὸ Βασιλικὸ μὲ τὴν παρουσία της, ἦρθε κ' ἔφυγε μὲ ἥτυχο κι ἀνακκῶτο στομάχι. Σημεῖο φανερό, πὼς μίλησε, πὼς γέλασε, πὼς ἐπιδείχτηκε, καὶ μονάχα τὸ δράμα δὲν παρακολούθησε.

Τὸ πῶς ἀπελπιστικὸ εἶναι πὼς οἱ πρίγκηπές μας — ποῦ εἶχαν τὴν ὑποχρέωση ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μποῦνε στὴν ἀληθινὴ ψυχὴ τοῦ Ἔθνους, — καὶ μάλιστα ὁ πρίγκηπας Νικόλαος ποῦ θέλει νὰ δείχνῃ πὼς ἀγαπᾷ τὰ γράμματα, ποτὲς δὲν πάσκισαν νὰ φωτίσουν τὸν Πατέρα τους, καὶ νὰ τοῦ ποῦνε πὼς πρέπει ν' ἀνεβάξουνται στὴ

σκηνὴ τοῦ Βασιλικῆς τ' ἀρχαῖα δράματα, καὶ σὲ ποιά γλῶσσα πρέπει νὰ εἶναι μεταφρασμένα, καὶ μὲ τί μέσα πρέπει νὰ κεντηθῇ ἡ ὄρεξη τοῦ λαοῦ μας, γιὰ τίς τέτοιες παραστάσεις.

Εὐίππου ξένη, τᾶσδε χώρος
ἔκου τὰ κρατίττα γὰς ἑπαυλα,
τὸν ἀργῆτα Κολωνόν, ἐνθ'
ἂ λήγεια μινύρεται
θαμίζουσα μάλιστα ἀηδῶν
χλωραῖς ὑπὸ βᾶσσιαις

Ἄν ἀληθινὰ ὁ Βασιλεὺς μας εἶχε ἀψιλήν μέριμναν γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπῃ νὰ μὴ προχύνονται στὴ σημερινὴ γλῶσσα του τὰ τέτοια ποιητικὰ λόγια τοῦ Σοφοκλῆ.

Ἐπρεπε νὰ ξέρῃ μαζὶ μὲ τὸν μεγαλύτερο Ποιητὴ τῆς Ρωμισσῆς, ὕστερα ἀπ' τὸ Σολωμό, πὼς :

Τ' ἀηδῶνι πᾶει τοῦ Κολωνοῦ καὶ εἰν' ὄνειρο ἡ λαλιὰ του
Καὶ πὼς,

...Μιὰ φλογέρα εἶναι γραπτὸ μὲ νέον σκαπὸ ἐδῶ ἀπὸ
Νὰ ξαναβροῖξῃ τῆπειρο καὶ ἰὰ τὸ ξαναζήσῃ.

Μὰ τὴ γλῶσσα αὐτῆς τῆς φλογέρας — ἀλλοίμονο, — ποῦ νὰ τὴν ἀκούσῃ ὁ κουφᾶς ἀπὸ τὰ γερατειὰ κ. Βλάχος;

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ